

MÔN THI: TOÁN

(Dành cho thí sinh thi chuyên Toán, Tin)

Thời gian làm bài: 150 phút (Không kể thời gian giao đề)

ĐỀ CHÍNH THỨC

Câu 1: (2,0 điểm)

1. Cho x là số thực dương thỏa mãn $\frac{x^3+1}{x} = 18\sqrt{x}$. Tính $A = \frac{x^2+1}{x}$.

2. Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn điều kiện $a+b+c+\sqrt{abc} = 4$.

Rút gọn biểu thức: $A = \sqrt{a(4-b)(4-c)} + \sqrt{b(4-c)(4-a)} + \sqrt{c(4-a)(4-b)} - \sqrt{abc}$.

Câu 2: (2,5 điểm)

1. Giải phương trình: $\sqrt{x^2+3x+1} + \sqrt{2x^2+5x-1} = (x+2)\sqrt{2}$.

2. Giải hệ phương trình:
$$\begin{cases} x^2 + y^2 - 2x - 2 = 0 \\ 4x^2 - 2y^2 - 2xy + 6x - 3y + 2 = 0 \end{cases}$$

Câu 3: (3,5 điểm)

Cho đường tròn tâm I nội tiếp tam giác nhọn ABC ($AB < AC$) tiếp xúc với các cạnh BC, CA, AB lần lượt tại D, E, F . Đường thẳng qua A song song với BC cắt đường thẳng EF tại K . Gọi H là giao điểm của đường thẳng DI và đường thẳng EF , N là giao điểm của đường thẳng IA và đường thẳng EF . Đường thẳng AH cắt đường thẳng BC và đường thẳng IK lần lượt tại M và P .

1. Chứng minh $ANPK$ là tứ giác nội tiếp.

2. Chứng minh ID là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp tam giác PDK .

3. Đường thẳng BI cắt đường thẳng EF tại R . Đường thẳng IM cắt đường thẳng DK tại điểm T và đường thẳng RC cắt đường thẳng DK tại điểm U . Chứng minh bốn điểm I, T, U, R nằm trên một đường tròn.

Câu 4: (1,0 điểm)

Giả sử a, b là các số nguyên dương sao cho $\frac{(a+b)^2+4a}{ab}$ là số nguyên. Biết b là số lẻ. Chứng minh rằng a là số chính phương.

Câu 5: (1,0 điểm)

Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn $a+b+c = 3$. Chứng minh rằng:

$$\frac{a+2}{(a+1)^2} + \frac{b+2}{(b+1)^2} + \frac{c+2}{(c+1)^2} \geq \frac{9}{4}$$

-----HẾT-----

THÁI BÌNH

ĐỀ CHÍNH THỨC

MÔN THI: TOÁN

(Dành cho thí sinh thi chuyên Toán, Tin)

Thời gian làm bài: 150 phút (Không kể thời gian giao đề)

Câu 1 (2,0 điểm).

1. Cho x là số thực dương thỏa mãn $\frac{x^3+1}{x} = 18\sqrt{x}$. Tính $A = \frac{x^2+1}{x}$.

2. Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn điều kiện $a+b+c+\sqrt{abc} = 4$. Rút gọn biểu thức

$$A = \sqrt{a(4-b)(4-c)} + \sqrt{b(4-c)(4-a)} + \sqrt{c(4-a)(4-b)} - \sqrt{abc}$$

Câu 2 (2,5 điểm).

1. Giải phương trình $\sqrt{x^2+3x+1} + \sqrt{2x^2+5x-1} = (x+2)\sqrt{2}$

2. Giải hệ phương trình
$$\begin{cases} x^2 + y^2 - 2x - 2 = 0 \\ 4x^2 - 2y^2 - 2xy + 6x - 3y + 2 = 0 \end{cases}$$

Câu 3 (3,5 điểm).

Cho đường tròn tâm I nội tiếp tam giác nhọn ABC ($AB < AC$) tiếp xúc với các cạnh BC, CA, AB lần lượt tại D, E, F . Đường thẳng qua A song song với BC cắt đường thẳng EF tại K . Gọi H là giao điểm của đường thẳng DI và đường thẳng EF , N là giao điểm của đường thẳng IA và đường thẳng EF . Đường thẳng AH cắt đường thẳng BC và đường thẳng IK lần lượt tại M và P .

1. Chứng minh $ANPK$ là tứ giác nội tiếp.2. Chứng minh ID là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp tam giác PDK .3. Đường thẳng BI cắt đường thẳng EF tại R . Đường thẳng IM cắt đường thẳng DK tại điểm T và đường thẳng RC cắt đường thẳng DK tại điểm U . Chứng minh bốn điểm I, T, U, R nằm trên một đường tròn.

Câu 4 (1,0 điểm).

Giả sử a, b là các số nguyên dương sao cho $\frac{(a+b)^2 + 4a}{ab}$ là số nguyên. Biết b là số lẻ. Chứng minhrằng a là số chính phương.

Câu 5 (1,0 điểm).

Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn $a+b+c = 3$. Chứng minh rằng

$$\frac{a+2}{(a+1)^2} + \frac{b+2}{(b+1)^2} + \frac{c+2}{(c+1)^2} \geq \frac{9}{4}$$

----- HẾT -----

LỜI GIẢI THAM KHẢO

Câu 1 (2,0 điểm).

1. Cho x là số thực dương thỏa mãn $\frac{x^3+1}{x} = 18\sqrt{x}$. Tính $A = \frac{x^2+1}{x}$.

2. Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn điều kiện $a+b+c+\sqrt{abc} = 4$. Rút gọn biểu thức

$$A = \sqrt{a(4-b)(4-c)} + \sqrt{b(4-c)(4-a)} + \sqrt{c(4-a)(4-b)} - \sqrt{abc}$$

Lời giải

1. Ta có: $\frac{x^3+1}{x} = 18\sqrt{x} \Leftrightarrow \frac{x^3+1}{x\sqrt{x}} = 18 \Leftrightarrow \frac{x^6+2x^3+1}{x^3} = 324 \Leftrightarrow x^3 + \frac{1}{x^3} = 322$

Suy ra $\left(x + \frac{1}{x}\right)^3 - 3\left(x + \frac{1}{x}\right) - 322 = 0$

Đặt $x + \frac{1}{x} = t$ ($t \geq 2$) ta có $t^3 - 3t - 322 = 0 \Leftrightarrow (t-7)(t^2 + 7t + 46) = 0$

Vì $t^2 + 7t + 46 = \left(t + \frac{7}{2}\right)^2 + \frac{43}{2} > 0$, do đó $t = 7$ hay $x + \frac{1}{x} = 7 \Leftrightarrow \frac{x^2+1}{x} = 7$.

Vậy $A = 7$

2. Ta có $(4-b)(4-c) = 16 - 4(b+c) + bc = 4(a+b+c+\sqrt{abc}) - 4(b+c) + bc$
 $= 4a + 4\sqrt{abc} + bc$

Suy ra $a(4-b)(4-c) = 4a^2 + 4a\sqrt{abc} + abc = (2a + \sqrt{abc})^2$

$\Rightarrow \sqrt{a(4-b)(4-c)} = 2a + \sqrt{abc}$ (1)

Tương tự, suy ra $\sqrt{b(4-c)(4-a)} = 2b + \sqrt{abc}$ (2)

$\sqrt{c(4-a)(4-b)} = 2c + \sqrt{abc}$ (3)

Lấy (1) + (2) + (3), ta được

$$\begin{aligned} A &= \sqrt{a(4-b)(4-c)} + \sqrt{b(4-c)(4-a)} + \sqrt{c(4-a)(4-b)} - \sqrt{abc} \\ &= 2a + \sqrt{abc} + 2b + \sqrt{abc} + 2c + \sqrt{abc} - \sqrt{abc} \\ &= 2a + 2b + 2c + 2\sqrt{abc} = 8 \end{aligned}$$

Vậy $A = 8$.

Câu 2 (2,5 điểm).

1. Giải phương trình $\sqrt{x^2 + 3x + 1} + \sqrt{2x^2 + 5x - 1} = (x + 2)\sqrt{2}$

2. Giải hệ phương trình $\begin{cases} x^2 + y^2 - 2x - 2 = 0 \\ 4x^2 - 2y^2 - 2xy + 6x - 3y + 2 = 0 \end{cases}$

Lời giải

1. $\sqrt{x^2 + 3x + 1} + \sqrt{2x^2 + 5x - 1} = (x + 2)\sqrt{2}$ (1)

Điều kiện xác định: $\begin{cases} x^2 + 3x + 1 \geq 0 \\ 2x^2 + 5x - 1 \geq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq \frac{-3 + \sqrt{5}}{2} \\ x \leq \frac{-3 - \sqrt{5}}{2} \\ x \geq \frac{-5 + \sqrt{33}}{2} \\ x \leq \frac{-5 - \sqrt{33}}{2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq \frac{-5 + \sqrt{33}}{2} \\ x \leq \frac{-5 - \sqrt{33}}{2} \end{cases} (*)$

Bình phương hai vế của phương trình (1), ta được

$$\begin{aligned} 3x^2 + 8x + 2\sqrt{(x^2 + 3x + 1)(2x^2 + 5x - 1)} &= 2x^2 + 8x + 8 \\ \Leftrightarrow x^2 - 8 + 2\sqrt{(x^2 + 3x + 1)(2x^2 + 5x - 1)} &= 0 \quad (2) \end{aligned}$$

Đặt $\begin{cases} \sqrt{x^2 + 3x + 1} = a \\ \sqrt{2x^2 + 5x - 1} = b \end{cases}$ ($a > 0, b \geq 0$), phương trình (2) trở thành

$$\begin{aligned} 3b^2 - 5a^2 + 2ab &= 0 \\ \Leftrightarrow 5a^2 - 2ab - 3b^2 &= 0 \\ \Leftrightarrow (a - b)(5a + 3b) &= 0 \end{aligned}$$

Vì $a > 0, b \geq 0$ nên $5a + 3b > 0$, do đó $a = b$.

Tức là

$$\begin{aligned} \sqrt{x^2 + 3x + 1} &= \sqrt{2x^2 + 5x - 1} \\ \Leftrightarrow x^2 + 3x + 1 &= 2x^2 + 5x - 1 \\ \Leftrightarrow x^2 + 2x - 2 &= 0 \\ \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 + \sqrt{3} \\ x = -1 - \sqrt{3} \end{cases} \end{aligned}$$

Kết hợp điều kiện xác định và thử lại, ta có $x = -1 + \sqrt{3}$ là nghiệm của phương trình.

Vậy phương trình có nghiệm $x = -1 + \sqrt{3}$.

$$2. \begin{cases} x^2 + y^2 - 2x - 2 = 0 & (1) \\ 4x^2 - 2y^2 - 2xy + 6x - 3y + 2 = 0 & (2) \end{cases}$$

Xét phương trình (2), ta có

$$\begin{aligned} 4x^2 - 2y^2 - 2xy + 6x - 3y + 2 &= 0 \\ \Leftrightarrow (2x - 2y + 1)(2x + y + 2) &= 0 \\ \Leftrightarrow \begin{cases} y = \frac{2x+1}{2} \\ y = -2x-2 \end{cases} \end{aligned}$$

Trường hợp 1: $y = \frac{2x+1}{2}$, thay vào (1) ta được

$$\begin{aligned} x^2 + \left(\frac{2x+1}{2}\right)^2 - 2x - 2 &= 0 \\ \Leftrightarrow 4x^2 + (2x+1)^2 - 8x - 8 &= 0 \\ \Leftrightarrow 8x^2 - 4x - 7 &= 0 \\ \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{1+\sqrt{15}}{4} \Rightarrow y = \frac{3+\sqrt{15}}{4} \\ x = \frac{1-\sqrt{15}}{4} \Rightarrow y = \frac{3-\sqrt{15}}{4} \end{cases} \end{aligned}$$

Trường hợp 2: $y = -2x - 2$, thay vào (1) ta được

$$x^2 + (-2x - 2)^2 - 2x - 2 = 0 \Leftrightarrow 5x^2 + 6x + 2 = 0 \text{ (vô nghiệm)}$$

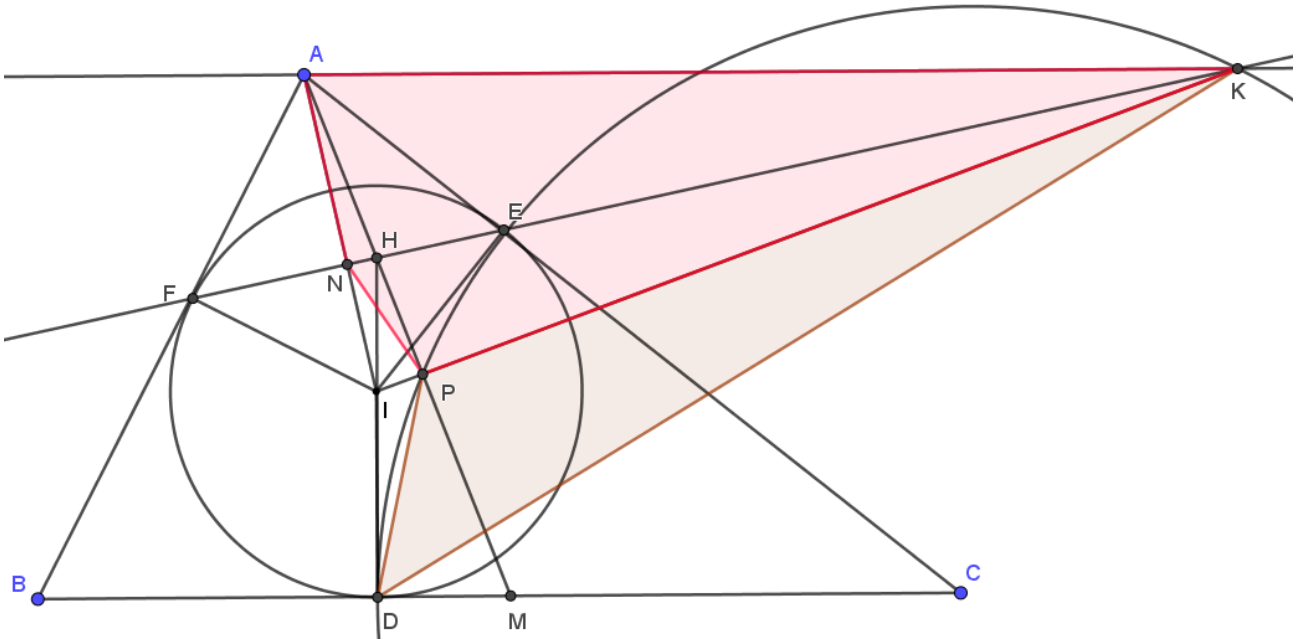
Vậy hệ phương trình đã cho có nghiệm $(x, y) \in \left\{ \left(\frac{1+\sqrt{15}}{4}; \frac{3+\sqrt{15}}{4} \right); \left(\frac{1-\sqrt{15}}{4}; \frac{3-\sqrt{15}}{4} \right) \right\}$.

Câu 3 (3,5 điểm).

Cho đường tròn tâm I nội tiếp tam giác nhọn ABC ($AB < AC$) tiếp xúc với các cạnh BC, CA, AB lần lượt tại D, E, F . Đường thẳng qua A song song với BC cắt đường thẳng EF tại K . Gọi H là giao điểm của đường thẳng DI và đường thẳng EF , N là giao điểm của đường thẳng IA và đường thẳng EF . Đường thẳng AH cắt đường thẳng BC và đường thẳng IK lần lượt tại M và P .

1. Chứng minh $ANPK$ là tứ giác nội tiếp.
2. Chứng minh ID là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp tam giác PDK .
3. Đường thẳng BI cắt đường thẳng EF tại R . Đường thẳng IM cắt đường thẳng DK tại điểm T và đường thẳng RC cắt đường thẳng DK tại điểm U . Chứng minh bốn điểm I, T, U, R nằm trên một đường tròn.

Lời giải

1. Vì $ID \perp BC, AK \parallel BC$ nên $ID \perp AK$.

Ta có $\widehat{NAE} + \widehat{NEA} = \frac{\widehat{EAF}}{2} + \frac{\widehat{AEF} + \widehat{AFE}}{2} = 90^\circ$ nên $AI \perp EF$ tại N .

Suy ra $KH \perp AI$ hay $\widehat{ANK} = 90^\circ$.

Xét ΔAIK có $ID \perp AK, KH \perp AI$ nên H là trực tâm ΔAIK nên $AP \perp IK$ hay $\widehat{APK} = 90^\circ$.

Xét tứ giác $ANPK$ có $\widehat{ANK} = \widehat{APK} = 90^\circ$ nên $ANPK$ là tứ giác nội tiếp.

2. Vì ΔAIF vuông tại F có $FN \perp AI$ nên $IN \cdot IA = IF^2 = ID^2$ (1)

Vì tứ giác $ANPK$ nội tiếp nên $\widehat{IPN} = \widehat{IAK}$.

Xét ΔIPN và ΔIAK có $\left. \begin{array}{l} \widehat{AIK} \text{ chung} \\ \widehat{IPN} = \widehat{IAK} \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta IPN \sim \Delta IAK$

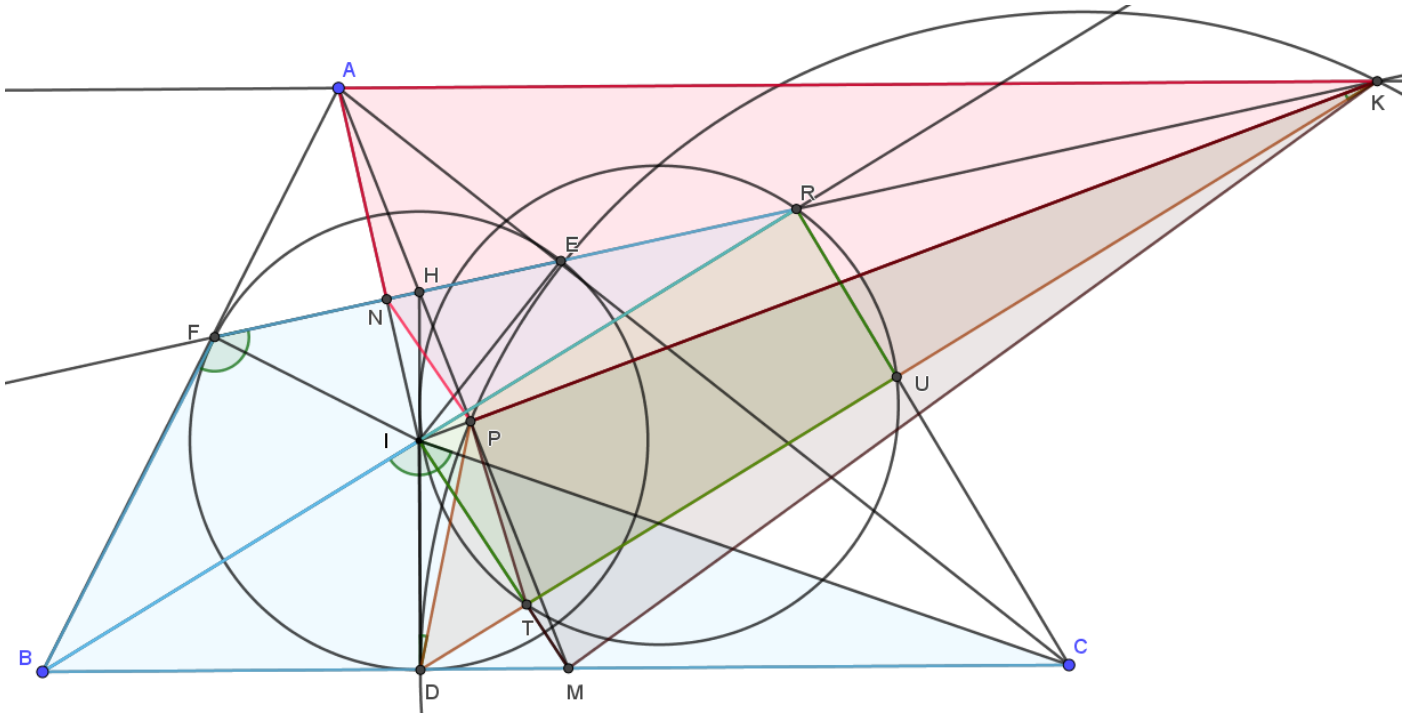
$$\Rightarrow \frac{IP}{IN} = \frac{IA}{IK} \Rightarrow IP \cdot IK = IN \cdot IA \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra $ID^2 = IP \cdot IK \Leftrightarrow \frac{ID}{IP} = \frac{IK}{ID}$

Xét ΔIDP và ΔIKD có $\left. \begin{array}{l} \widehat{DIK} \text{ chung} \\ \frac{ID}{IP} = \frac{IK}{ID} \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta IDP \sim \Delta IKD$

$$\Rightarrow \widehat{IDP} = \widehat{IKD}$$

$\Rightarrow ID$ là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp tam giác PDK .

3. Ta có $\widehat{BFR} = \widehat{BFN} = \frac{\widehat{BAC}}{2} + 90^\circ = \widehat{BIC}$

Xét $\triangle BFR$ và $\triangle BIC$ có $\left. \begin{array}{l} \widehat{FBR} = \widehat{IBC} \\ \widehat{BFR} = \widehat{BIC} \end{array} \right\} \Rightarrow \triangle BFR \sim \triangle BIC$

$\Rightarrow \widehat{BRF} = \widehat{BCI} = \widehat{ACI}$

$\Rightarrow IERC$ nội tiếp

$\Rightarrow \widehat{IRC} = \widehat{IEC} = 90^\circ$ hay $RI \perp RC$

$\Rightarrow \widehat{IRU} = 90^\circ$

Gọi T' là chân đường vuông góc hạ từ I xuống DU , M' là giao điểm của IT' với BC .

Áp dụng hệ thức cạnh và đường cao vào $\triangle IDM'$ vuông tại D có $DT' \perp IM'$:

$$IT' \cdot IM' = ID^2 = IP \cdot IK \Leftrightarrow \frac{IT'}{IP} = \frac{IK}{IM'}$$

Xét $\triangle IT'P$ và $\triangle IKM'$ có $\left. \begin{array}{l} \widehat{KIM'} \text{ chung} \\ \frac{IT'}{IP} = \frac{IK}{IM'} \end{array} \right\} \Rightarrow \triangle IT'P \sim \triangle IKM'$

$\Rightarrow \widehat{IT'P} = \widehat{IKM'}$

$\Rightarrow PT'M'K$ nội tiếp.

$\Rightarrow \widehat{M'PK} = \widehat{M'T'K} = 90^\circ$

Mà $\widehat{MPK} = 180^\circ - \widehat{APK} = 90^\circ$ nên $\widehat{MPK} = \widehat{M'PK}$, suy ra $M \equiv M'$

$\Rightarrow T \equiv T' \Rightarrow IM \perp DK = \{T\} \Rightarrow \widehat{ITU} = 90^\circ$

Vì tứ giác $ITUR$ có $\widehat{ITU} + \widehat{IRU} = 180^\circ$ nên $ITUR$ nội tiếp hay bốn điểm I, T, U, R nằm trên một đường tròn.

Câu 4 (1,0 điểm). Giả sử a, b là các số nguyên dương sao cho $\frac{(a+b)^2 + 4a}{ab}$ là số nguyên. Biết b là số lẻ. Chứng minh rằng a là số chính phương.

Lời giải

Gọi $\gcd(a, b) = d$ ($d \in \mathbb{N}^*$) và d lẻ (vì b lẻ)

$$\text{Đặt } \begin{cases} a = dx \\ b = dy \end{cases} \quad (x, y \in \mathbb{N}^*, \gcd(x, y) = 1)$$

$$\text{Vì } \frac{(a+b)^2 + 4a}{ab} = \frac{(dx+dy)^2 + 4dx}{d^2xy} \in \mathbb{Z} \text{ nên } d^2xy \mid \left[d^2(x+y)^2 + 4dx \right]$$

$$\text{Suy ra } dxy \mid \left[d(x^2 + 2xy + y^2) + 4x \right] \Rightarrow dxy \mid \left[d(x^2 + y^2) + 4x \right]$$

$$\text{Từ đó, ta có } \begin{cases} x \mid dy^2 \\ d \mid 4x \end{cases}, \text{ kết hợp các điều kiện } (x, y) = 1 \text{ và } d \text{ lẻ thì ta có } \begin{cases} x \mid d \\ d \mid x \end{cases} \Rightarrow x = d \Rightarrow a = x^2$$

Do đó a là số chính phương.

Câu 5 (1,0 điểm). Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn $a + b + c = 3$. Chứng minh rằng

$$\frac{a+2}{(a+1)^2} + \frac{b+2}{(b+1)^2} + \frac{c+2}{(c+1)^2} \geq \frac{9}{4}$$

Lời giải

$$\text{Đặt } A = \frac{a+2}{(a+1)^2} + \frac{b+2}{(b+1)^2} + \frac{c+2}{(c+1)^2} = \underbrace{\left(\frac{1}{a+1} + \frac{1}{b+1} + \frac{1}{c+1} \right)}_B + \underbrace{\left[\frac{1}{(a+1)^2} + \frac{1}{(b+1)^2} + \frac{1}{(c+1)^2} \right]}_C \quad (1)$$

$$\text{Áp dụng bất đẳng thức } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \geq \frac{9}{x+y+z}, \text{ ta có } B = \frac{1}{a+1} + \frac{1}{b+1} + \frac{1}{c+1} \geq \frac{9}{a+b+c+3} = \frac{3}{2} \quad (2)$$

$$\text{Áp dụng bất đẳng thức } x^2 + 1 \geq \frac{(x+1)^2}{2}, \text{ ta có } C = \frac{1}{(a+1)^2} + \frac{1}{(b+1)^2} + \frac{1}{(c+1)^2} \geq \frac{1}{2} \left[\frac{1}{a^2+1} + \frac{1}{b^2+1} + \frac{1}{c^2+1} \right]$$

$$\text{Suy ra } 2C \geq \frac{1}{a^2+1} + \frac{1}{b^2+1} + \frac{1}{c^2+1} \Leftrightarrow 3 - 2C \leq \frac{a^2}{a^2+1} + \frac{b^2}{b^2+1} + \frac{c^2}{c^2+1} \leq \frac{a^2}{2a} + \frac{b^2}{2b} + \frac{c^2}{2c} = \frac{a+b+c}{2} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow C \geq \frac{3}{4} \quad (3)$$

$$\text{Từ (1), (2), (3) suy ra } A \geq B + C \geq \frac{3}{2} + \frac{3}{4} = \frac{9}{4}$$

Dấu "=" xảy ra $\Leftrightarrow a = b = c = 1$.

----- HẾT -----

Lời giải được thực hiện bởi Vũ Đức Huy 9A1 – THCS Trọng điểm Lê Hữu Trác – Mỹ Hòa – Hưng Yên